

про навчальний заклад до громадськості та засобів масової інформації та інші форми участі.

Іншим важливим напрямком ДПП в галузі освіти є розвиток взаємодії держави, бізнесу, громадських організацій та освітніх установ у розробці та вдосконаленні змісту освітніх програм, стандартів, розробці та реалізації програм підвищення кваліфікації для професорсько-викладацького складу та працівників компанії.

Сучасним і перспективним напрямком ДПП є гранти та грантові програми у вигляді безоплатного фінансування конкретних напрямків діяльності: академічних курсів і програм, заходів і досліджень, наукової діяльності, проектів, стипендіальних програм та ін. Дуже проводять активну діяльність у цьому напрямку благодійні фонди. Це підвищує доступність освіти та сприяє її модернізації.

ПРОЕКТИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА: ОСОБЛИВОСТІ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ В СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ

О. М. КРАВЕЦЬ, ст. викл. кафедри Туризму і готельного господарства
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Передовий досвід реалізації проектів державно-приватного партнерства належить економічно розвиненим країнам світу. Вектор сфери впровадження державно-приватних проектів у певній мірі заданий рівнем соціально-економічного розвитку країни. Так, для сфери туризму та рекреації, як бюджетоутворюючої позиції у світовій економіці, державно-приватне партнерство може виступати швидкою формою розвитку та ефективним засобом залучення інвестицій та подолання кризових явищ.

Під державно-приватним партнерством (ДПП) в туризмі розуміють залучення приватного сектора органами державної влади на контрактній основі і на умовах компенсації витрат, розподілу ризиків, зобов'язань і компетенції для: 1) більш ефективного та якісного виконання завдань органів державної влади у сфері розвитку, збереження, реставрації та популяризації пам'яток історії та культури, збереження та розвитку культурно-національної

самобутності народу; 2) створення сприятливих умов для розвитку туризму; 3) сприяння підвищенню привабливості відвідуваності країни в туристських цілях у світовому співтоваристві [1, с. 197].

Результат ДПП в сфері туризму може бути: 1) матеріальним (створення ТПЦ, придбання нового обладнання, створення тематичного парку, сільських садиб, тимчасових помешкань, турстежки тощо); 2) нематеріальним (створення туристського кластера, туристсько-рекреаційної зони, дестинації, розвиток окремих видів туризму, впровадження програми розвитку турпідприємств, підвищення безпеки туристів, освітні програми та ін.).

Основними напрямками проектів ДПП у сфері туризму та рекреації у світі є орієнтація на: 1) розвиток туризму по країні в цілому (Таїланд, Австралія, Непал, країни Карибського басейну, Канада та ін.); 2) розвиток певних дестинацій та/або видів туризму на їхніх територіях (Кіпр, затока Акаба, національні парки тощо); 3) розвиток певного об'єкта туристської атракції (готель «Armada» (Стамбул), тематичний парк «Disneyland» (Париж) [1].

Найдієвішими моделями організації державно-приватного партнерства в сфері туризму вважають співробітництво, управління, асоціація та концесія.

Згідно «Концепції розвитку державно-приватного партнерства в Україні 2012-2017 роки» туризм визнаний однією з пріоритетних сфер діяльності для розвитку ДПП.

Наймасштабнішими проектами з реалізації механізму державно-приватного партнерства в сфері туризму в нашій країні можна назвати: проект «Створення транскордонної мережі розвитку та просування туризму між Івано-Франківською областю та повітом Марамуреш Румунії» Програми добросусідства «Румунія – Україна» (2007–2009 рр.); проект ТАІФ «Карпатська мережа кулінарної спадщини»; проект Центру соціальних та ділових ініціатив з м. Яремче «Вело-Країна» по Програмі Сусідства ЄС Україна – Румунія (2008–2010 рр.); проект «Гармонізація розвитку туризму в сільській місцевості Карпатського регіону» Асоціації економічного розвитку Івано-Франківської області (Програма прикордонного співробітництва ЄІСП Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2007–2013 рр.) [2, с. 99]; укладення концесійних договорів на проведення відновлювальних і реставраційних робіт низки туроб'єктів (замок в Старому Селі (Пустомитівський район) та палац у с. Тартаків (Сокальський район) Львівської області (концесія на 49 років); укладання договору оренди замку «Паланок» (м. Мукачево,

Закарпатська область (оренда до 2056 р.) для перетворення на готельно-ресторанний комплекс; проведення реконструкції стадіону «Металіст» (м. Харків) та Міжнародного аеропорту «Харків» (частка фінансування приватного інвестора 30 % та 50 % відповідно) та ін. [1].

Наша країна знаходиться на етапі становлення співробітництва органів держави і приватного сектору, що вимагає використання аналітичного інструментарію, розробки методичних рекомендацій щодо підготовки інвестиційних проектів у регіонах, управління проектними ризиками тощо.

Проекти ДПП відносять до венчурних (ризикованих), що вимагає складних схем оптимального розподілу відповідальності між партнерами на всіх стадіях життєвого циклу проекту та страхування.

Успішна реалізація державно-приватного партнерства в Україні передбачає розробку нормативно-правової бази щодо здійснення ДПП в сфері туризму і рекреації; створення банку даних закордонних проектів та аналіз передового досвіду з їх реалізації; створення довірчих відносин між державою та приватним сектором на основі надання сприятливих умов для реалізації бізнесу; активізація роз'яснювальної роботи щодо необхідності активної участі громадян у обговореннях питань дестинації, пов'язаних із державно-приватним партнерством у туризмі та розвитком туризму на всіх рівнях у ЗМІ, в т. ч. digital-каналах (соцмережах); організацію спеціалізованих івентів із залученням провідних вищих навчальних закладів, що здійснюють профільну підготовку фахівців з туризму, громадських організацій, лідерів думок; формування державного замовлення на розробку інвестиційних пропозицій; проведення акцій щодо створення й підтримки позитивного туристського іміджу нашої держави, створення і популяризації місцевих брендів та розвитку креативної економіки; підвищення загального рівня туристського сервісу тощо.

Література

1. Лісіцина І. І. Державно-приватне партнерство в галузі туризму: зарубіжний досвід / І. І. Лісіцина // Бізнес Інформ. – 2013. – № 11. – С. 196–203.
2. Скляр Г. П. Державно-приватне партнерство в сфері гастрономічного туризму як інструмент модернізаційного розвитку економіки регіону / Г. П. Скляр, Ю. В. Карпенко // Економічний вісник Донбасу. – 2015. – № 1(39). – С. 98–104.